

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 216.

V Ljubljani, v četrtek 21. septembra 1893.

Letnik XXI.

O pričetku šolskega leta.

Bela Ljubljana je za letos zopet vsprejela v svoje okrilje na stotine slovenskih dijakov. Skrbni stariši žrtvujejo zanje, kar morejo; cela družina si marsikje utrjuje, da sinu ali bratu pomore k učenju. In učenje je drago!

Ko vstopi dečko v mesto vzbujajoč najveselejše nadeje očetu in materi svoji, pač ne vé, da se pričinja z njim nevarna igra, da je malo dozdevnosti, da zmaga. Koliko jih pričinja srednje šole in kako malo izmed njih jih dovrši, in še mej temi jih mnogo kasneje ne pride do stalnega kruha. Vsak proletarijat je nevaren redu in miru, najnevarnejši pa je polu-izšolani proletarijat. Tudi mi se ga bojimo in zroč v živo vretje in sveže, mlado življenje pred našimi šolami, se ne moremo ubraniti turobni misli, da jih je nekaj mej njimi namenjenih stanu brez stala, brez kruha, brez — nade.

Še drug strah nas navdaja. Vera in pravost nimate najboljših opore v naših šolah. Mnogo, mnogo zakladov, ki jih je domača družina vsadila otroku in dečku v srce, izrabi mladenič in jih zapeljan od laživega zapravi. Prava veda vodi k Bogu, kakor vse, kar je resničnega. Često se omaje vera na srednjih šolah; z omajano vero vstopa mladenič v velikomestno vseučiliščno življenje in prihaja le prevečkrat brez vere nazaj. Verski nihilist pa dosledno nikjer ne more biti pozitiven. Zanikavanje mu preide v naravo. In to zanikavanje ne ostaja samo na verskem polju, marveč sega povsod; država, narodnost, domovina mu isto tako ne velja ničesar, kakor tudi krepost in značajnost ne. Brezvercu ne moremo verjeti, da bi mogel imeti kak vzor. Žal, da govorimo čisto resnico, če trdimo, da se nam grozeč obetajo verski nihilisti. Slabim stanovanjem, koder se dijak pravno izkvari, se neredko pridružuje verski cinizem učiteljev in pot k popolnemu propadu, je gotova. Duševni „kant“ je skoraj neizogibna posledica.

Sploh po svetu vladajo te nevarnosti, te žalostne postojanke dijaštva. Pri nas pa živi gledé dijaštva še drugo neveselo dejstvo — gmotne revščine. Paupertas — meretrix, pravijo Latinci. Lahko rečemo i mi, da je premnogokrat revščina kriva slabim uspehom v šoli, pa tudi pravemu propadu. Revščina sčasoma izsrblje mladeniču duševno silo, zavira njegovo samovzgojo in tudi drugim vzgojiteljem zapira pot do srca. Zato — podpirajmo dijake!

Tudi otroci ubožnih starišev imajo pravico do šole, dasi jim je sedaj takorekoč uradno zaprta. To velja in mora veljati! Saj je uprav iz našega kmečkega stanu vzrastla našemu narodu tista vrsta mož, ki ga je v resnični ljubezni branila in vodila in ki še skrbi zanj. A h krati velja tudi, da navaden kmetič ne more zmagovati pri sedanjih razmerah dragih stroškov za šolanje. In vender je jedina protekcija kmečkega dijaka — gotovi, trdo zasluženi denar, ki ga mora šteti njegov oče zanj. Nekaterim je usojena že v zibki dobra služba, gotov kruh; kmečki sin ga mora malone s silo pridobiti. Zato — podpirajmo dijake!

Vč. g. kanonika Jerana „dijaška kuhinja“ je letos zopet prenapolnjena. Od vseh krajev, vzlasti tudi s Štajerskega jih je prosilo veliko število. Bodi vsem rodoljubom sveta dolžnost, da podpirajo očeta dijakov, ki jim v svoji ljubezni do njih vse žrtvuje! Mnogo jih že v raznih stanovitih deluje, ki se s hvaležnostjo prištevajo njegovi družini. In kedor pomaga vzgojiti moža — poštenjaka, je pač velik dobrotnik narodu in človeštvu. Čista, v veri utemeljena ljubezen do mladine ji bo najboljši vzgojitelj in ubranila jo bo nevarnostim, ki ji prete. Za bodočnost se gre! V resnih časih bodi i delo — resno, bodi požrtvovalno! Podpirajmo dijake, ljubimo jih! Podpirajmo vzlasti mnogobrojno, podpore vredno in potrebno družino, za katero živi in deluje mons. kanonik Jeran!

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. septembra.

Izjemno stanje v Pragi. „Politische Fragmente“ zmatrajo za veliko napako, da se je proglasilo izjemno stanje v Pragi. V mnogih državah celo nima vlada pravice, da bi vpeljala izjemno stanje, pa vender vzdržuje red. Izgredi se pač dogajajo povsod, ali prebivalstvo se pomiri brez vseh izjemnih naredeb. Tako bi tudi bilo v Pragi. Ta list misli, da je le grof Taaffe bolj zavisen postal od levičarjev, ker je proglasil izjemno stanje. Poprej bi bil vselej proti levici lahko dobil večino, če bi se bil sporazumil z Mladočehi. Sedaj ga pa Mladočehi več ne morejo podpirati in navezan je na levičarje. Posledica izjemnega stanja bode torej, da bode levica imela večji vpliv v državi. Ta list misli, da levica brez kakeh koncesij ne bode glasovala za odobrenje izjemnega stanja v Pragi. — Ta list ima v marsičem prav, če tudi se ne strinjamo z njim v tem, da bi se levica upala glasovati proti izjemnemu stanju. — Dr. Ebenhoch se je na nekem shodu izjavil, da bodo konservativci glasovali za odobrenje izjemnega stanja v Pragi, ker se državi nevarno rovanje ne sme trpeti. Vlada bode v tej stvari v državnem zboru gotovo večino dobila. Mladočehi bodo pač napali z vso silo vlado ali grof Taaffe jim odgovora ne ostane dolžen. Da je pa prišlo do izjemnega stanja, pa po mnenju Ebenhochovim niso krivi le Mladočehi, temveč v prvi vrsti vlada, katera ni hotela zadovoljiti nobene stranke. S tem je vlada pripomogla Mladočehom do večje veljave na Češkem. Da se je vlada bolj ozirala na mnenje Staročehov, gotovo bi Mladočehi ne bili dobili takega vpliva.

Razmere v Braziliji so za vlado vedno neugodnejše. Vse trdnjave pred Rio de Janeiro razven jedne so se izneverile vladi. Nekatere držé z vstaši, druge se pa ne spuščajo v boj. Mej vladnimi četami ni nobene discipline več. V Rio de Janeiro pomanjkuje živeža. Vstaši so se pa zadnji čas z

LISTEK.

„Mažari in Rumuni.“

Tako se nazivlje glediščna igra, ki se zdaj predstavlja po vsem Rumunskem z nepopisnim uspehom. Spisal jo je Emil Nicolau in posvetil odboru lige v pokrajini Ilute. Igra ima štiri dejanja, v katerih so opisani vsi zadnji dogodjaji na Ogerskem in Sedmograškem in končujejo z živimi obrazi. Dejanje je nastopno:

Prvo dejanje se pričinja, kako duhovnik Lucaciu na odru moli za svoj narod in povrnitev ljudskih pravic, katere so Mažari vzeli rumunskemu narodu. Med molitvijo ga prerušita njega soproga in vnuka. Intrige Mažarov ne pusté Lucacija v miru ni v krogu rodbine, kajti nečimurno orodje Mažarov, Nikolaj Bartoš, okrajni notar v Lacfalvi, ga obišče, da ga vohuni in pregovori. Nikolaj Bartoš ima okrogli klobuček, namaščene in zafrknene brke, na nogah svetle čizme. Dasi umeje dobro rumunski, vedno vpleta v svoj govor mažarske besede. Predno se pa sestane z Lucacijem, razgovarja se z njega starim slugo Juonom, ki naravnost reče Bartošu, da

so zamán vsi njegovi poskusi, da Rumun ne izdá ni svojega duhovnika, ni svojega cesarja, in v dokaz mu pokaže svoj vojaški zaslužni križec, ki ga ima pripetega na prsih. Prejel ga je za hrabrost in udanost do cesarja.

Ako mu ne zadošča še ta dokaz, pregleda naj kopijo velicega zaslužnega križa, ki se nahaja v nasodski cerkvi in s katerim je cesar sam odičil zastavo nasodskega rumunskega graničarskega polka, a zvé naj tudi, da v vsi avstrijski armadi ni jednega polka, kojega bi bil cesar tako odlikoval za hrabrost in zvestobo.

Bartoš na to stopi pred Lucacija in mu v imenu vlade obljubuje gore in doline, prestopi li k Mažarom. Lucaciu odklanja to pódlo ponudbo. Po Bartošovem odhodu prikažejo se na odru rumunski voditelji in prvaki, vsi prisezajo na rumunsko zastavo, ki jo nosi Corneliu — mimogredé bodi omenjeno, je to vrednik „Tribune“ in ženin Lucacijeve unučke — ter prepevajo navdušeno pesem: „Descapte — te Romane“.

V drugem dejanju ima rumunska narodna stranka svoj shod v Velikem Sibirju. Prisotni so: Lucaciu, dr. Ratiu, Corvianu in drugi voditelji. Po

iskrenih govorih sklenejo, naj veliko odposlanstvo nese na Dunaj cesarju rumunsko spomenico. Odposlanstvo se vrne domov brez uspeha. Mažarsko barbarstvo z znano krutostjo in razdivjanostjo napada hiše rumunskih veljakov, je podira in ruši. Vrednik Corneliu, hrabri ta junak, katerega je mažarska brutalnost že nekočkrat pahnila v zapor, s svojo odločnostjo ukroti barbarske tolpe.

Tretje dejanje se pričinja s tem, da nastopijo rumunske žene z Lucacijevu soprogo na čelu, oblečene v črnih haljinah, toda one ne togujejo vsled tega, da Lucaciu mora v zapor, temveč nad rumunskim ljudstvom, ki je ostalo brez voditelja. Ljudstvo hoče spremiti Lucacija, toda orožniki ga razpodé z bati in bodaki. Izbruhi mažarske surovosti se še nekočkrat ponavljajo na potu v Veliko Banjo.

Lucaciu govori ljudstvu, besede njegove ganejo vse do solz; plačejo i otroci, koje po Lucacijevem odhodu orožniki trgajo materam iz rok in je nasilno odvajajo v mažarske kraje, da bi je ondi vzgajali za mažarske janičarje. To je najginljivejši prizor. Ko orožniki rujejo otroke iz materinih naročij, prisotne žene v gledišču plakajo, možje pa besné vsled takega mažarskega trinoštva.

živežem in strelivom preskrbeli. Tri ladije so vstajniki odposlali v Santos, da se polaste tamošnjega carinskega poslopja. V Rio de Janeiro vlada največji nered. Na grozovit način umorili so glavnega vrednika časopisa „Heraldo“. Brodovje pred Rio Grande se je tudi pridružilo vstajnikom. Pa tudi na suhem v tem kraju napredujejo vstaši. V več manjših bojih so že premagali vladne čete. Pomorski častniki na suhem se branijo bojevati proti tovarišem na morju. Vse kaže, da se bode vladna vojska kmalu morala vdati vstašem.

Obsodba Ahlwardtova potrjena. Kakor je znano, je bil obsojen na nekaj mesecev v zapor protisemit Ahlwardt, ker je bil razkril sleparijo neke židovske tvrdke ki je bila prevzela napravo pušk za deželne brambovce. Ahlwardt ni mogel svojih trditvev točno dokazati, kar je čisto naravno, ker gospodje, ki so prevzeli slabe puške, niso marali pričati proti sebi. Sicer je pa ta pravda bila razkrila marsikaj, kar židom ni bilo prav po volji. Ahlwardt se bil proti razsodbi pritožil na državno sodišče, katero je te dni razsodbo prvega sodišča potrdilo. Židovski listi so seveda jako veseli, da je obsojen njih nasprotnik, ker se nadejajo, da se sedaj ne bode nikdo upal obdolževati židov tacihi nepoštenih dejanj. Ahlwardt bode sedaj pač moral v zapor, ali pri nemškem prebivalstvu zaradi tega ne zgubi svojega zaupanja. Pač pa prebivalstvo zgubi nekaj zaupanja v objektivnost nemških sodišč.

Sleparije v Italiji. Niso se še pozabile sleparije pri raznih bankah, že so prišli sleparijam pri carinskih uradih na sled. Vračala se je carina na riž nepravilno nekaterim tvrdkam. Vsled poročila preiskovalne komisije odstavila sta se takoj generalni ravnatelj carinstva Castorino in generalni nadzornik carinskega oddelka Gallina. Ministerski svet se bode v kratko posvetoval, kaj je storiti v tej stvari. V javnosti je vzbudil ta slučaj veliko pozornost. Najbrž bodo stvar naposled skušali potlačiti, da popolna resnica ne pride na dan, kakor so to storili pri bančni aferi. Da ni vlada v skrajnih finančnih stiskah, bi najbrž niti stvari preiskovati ne začeli, tako so pa bili prisiljeni. Opozicija bode pa pač vso stvar izkoristila v zbornici proti vladi, ako niso njeni pristasi tudi kaj vmes zapleteni.

Umetnost.

Beseda o varstvu in ohranjenju cerkvenih umetnostnih starin.

(Konec.)

3. Z lahkomisljenim prodajanjem cerkvenih starin škoduje se cerkvi sami in sploh slovenski domovini. Dvoje obsegajo cerkvene umetnine: starost in umetnost. Stare podobe, kipi, posode svedočijo glasno ljubezen do umetnosti naših prednikov v raznih dobah in stoletjih. V njih ugledamo njihovo požrtvovalnost, unetost za umetnijo; v njih se zarcali življenje in mišljenje naših pradedov. In naj imajo tudi nekateri teh izdelkov navidezno nižjo vrednost, naj so deloma poškodovani ali po našem spačenem okusu zastareli, vendar kažejo solidnost in točno tehniko, katero pri naših modernih izdelkih zastoj iščemo. Kot ostanki nekdanjih časov imajo vrednost, katera se z denarjem poplačati ne

dá. Še večje vrednosti so pa taki izdelki radi tega, ker pričajo o veri, pobožnosti in ljubezni do Boga danaj pred nami živečih prednikov. Zato pa priprosto ljudstvo cerkvene starine tako ljubi, vsaj so mu glasna pridiga o trdni veri in goreči ljubezni njegovih pradedov. Iz istega uzroka pa tudi ljudstvo nikdar ne zahteva, da se odstrani in proda kaka cerkvena starina; nasprotno godrnja in se pritožuje, kadar se kaj takega godi. Kaj bi pa še-le reklo, ako zvé, da se stvari, ki so poprej služile pobožnosti in bogočastju, prodajajo ljudem, ki malo ali celo nič vere nimajo; kaj ko bi zvedelo, da je ta in ta cerkvena starina prišla v roke onega, čigar prednik je križal Kristusa? S kratka: kdor lahko-mišljeno prodaja cerkvene umetnostne starine, pregreši se nad konservativnim verskim čutom krščanskega slovenskega ljudstva.

4. S takim razprodajanjem se pustošijo naše cerkve liki hiši, ki je prišla na boben, kjer gospodar pred razprodajo odtrga in proda, kar le doseči more. Res čudno se nam mora zdeti, da dandanes, ko zasebniki v svoje hiše in sobane tolikanj prenapolnujejo s starinskimi umotvori, morajo ravno cerkvene starine služiti za štafazo kramarskega šopirjenja. Na ta način postanejo sčasoma cerkve pravcate kasarne brez notranjega kinča in lepote. In kaj pa je z denarjem prodanih starin? Tistih par krajcarjev, kar se je skupilo, se kmalu umane in slednjič ni denarja ne blaga. No, sicer se semtertje nadomesti tak star umotvor z novim, — pa kako? Večidel pride na mesto starega umotvora kak nov — nestvor!

5. Samovoljno razprodajanje cerkvenih umetnostnih starin brani tudi država. Pri nas prepoveduje „Hofkanzlei-Decret vom 28. December 1818“. Prvi odstavek omenjenega dekreta se glasi: „Prepovedano je od sedaj naprej v vsem okrožju monarhije, podobe, sohe, starine, denarne in bakrorezne zbirke, redke rokopise, kodekse in prve tiske, sploh take umotvore in literarne reči izvažati, ki služijo v slavo in čast države“. . . . Razven tega je državna oblast ustanovila c. kr. centralno komisijo za umetnostne in zgodovinske spomenike s sedežem na Dunaju. Organi te centralne komisije, c. kr. konservatorji v posameznih kronovinah imajo dolžnost: „Odstranjenje starih stavb, malih spomenikov, kakor altarjev, prižnic, soh, podob v kolikor so umetnostnega ali zgodovinskega pomena, po moči ovirati in delovati na to, da se stari umotvori ohranijo ter se ne grdiijo z nepravilnimi preuredbami (dosidavanjem, modernizovanjem itd.), temveč, da ohranijo svoj prvotni njim lastni značaj.“

Po raznih škofijah so bili dani tozadevni ukazi in naredbe. V naši škofiji govori v tej zadevi zlata knjiga „Stavbinski slogi“ v svojem drugem delu, žal, da se premalo prebira, še manj pa kupuje. Še pred to knjigo je bil napisan kratek sostavek „o ohranjenju in popravljanju starih spomenikov cerkvene umetelnosti“ v „Diöcesanblatt“-u l. 1882, šte. 4, str. 61. V istem letniku je tudi „Historia cathedralis ecclesiae labacensis“, nekako kritično navodilo o ohranjenju cerkvenih spomenikov, če ne v resnici, pa vsaj v pisani besedi v opisovanju nekdanje stolnice ljubljanske.

S takimi sredstvi agitujejo sinovi svobodne Rumunske zoper Mažare in ta sredstva imajo svoj vpliv in učinek, ker ž njimi si pridobivajo srca vseh poslušalcev. Tudi mi Slovenci bijemo v središču in ob periferiji dolgoletni ljuti boj za ravnopravnost in priznane pravice našega naroda. Ako Nemci in Lahoni, koje slepi sovraštvo do vsega, kar ni nemški ali laški, nasprotujejo pravičnim zahtevam našim in s pomnoženo silo preganjajo slovensko narodnost, kupičijo le nove zločine, koje je plemeniti francoski pisatelj Edgare Quinet tako znamenito definiral, rekóč:

„Ko se dete porodi in kriči, smatrajte je sposobnim za življenje. Vsled vaših lastnih postav je isti, kdor je umori, morilec, in kdor je pusti umoriti, dasi bi je bil lahko otel, ne zasluži boljšega imena in zapade čisto isti kazni. Narod, ki je prišel na svet in govori k drugim v svojem jeziku, kojega je učinil za sredstvo v razširjenje človeške omike, je tudi narod, sposoben za življenje. Vse ima, česar treba, da diha, se razvija in raste. Gorje istemu, kdor ga umori, ali pa pusti giniti, dasi ga more lahko rešiti!“

A. S.

6. Ne dá se pa tajiti, da pa v mnogih slučajih stari umotvori ne morejo ostati več na svojem mestu, ker so deloma obrabljeni in sploh v takem stanu, da ne zadostujejo več prvotnemu namenu. Semkaj bi šteli obrabljeno mašno obleko ali dele njene, stare, premajhne ali oškrbljene posode, ki ne služijo več pri službi božji, ostanke gotskih altarjev, zlasti njihovih slikanih vrat, ki se sedaj morebiti valjajo kje med staro šaro, podobe sploh itd. Seveda, take ni mogoče ohraniti na njihovem starem mestu, ker bi se neizogibljivo pokvarile in šle popolnoma pod zlo, take bi bilo treba premestiti v muzeje z zapisano lastninsko pravico cerkve, od katere so bili poslani. Zato bi pa bilo dobro, da se napravi pri našem deželnem muzeju poseben oddelek za cerkvene starine; ko bi pa to ne bilo mogoče, naj bi se pa napravil škofijski muzej, ki bi bil v velilo lepoto celi škofiji. Taki muzeji so v Kolinu, Litomericeh in drugodi. Tudi v Gradcu se bo odkazal v novopoživljenem deželnem muzeju podoben oddelek cerkveni umetniji. — Ker bi pa naše cerkvene umetnije v svoje ohranjenje in brambo dobile v društvu, ki bi se bavilo s cerkveno umetnijo, najboljšo varstvo in pomoč, zato opetovano opozarjamo, da se že vendar uresniči želja izrečena na I. slov. katol. shodu, da se namreč snuje tako željno pričakovano društvo za cerkveno umetnost na Kranjskem. Liga + 73.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. septembra.

(Presvetla cesarica) je sinoči potovala z južnim brzovlakom iz Trsta na Dunaj. Z istim vlakom se je pripeljal tudi nadvojvoda Ludovik Viktor, ki je dolgo potoval po državni železnici.

(Prevzvišeni knezoškof mariborski) je precej hudo zbolel. Vnelo se mu je desno koleno. Bolezen, kakor trdè, utegne dolgo trajati. Bog čuvaj ne-umorno delavnega vladiko in vrni mu kmalu ljubo zdravje!

(Volilni shod poslanca Šukljeja v Črnomlju.) Iz Črnomlja: V ponedeljek, dné 18. t. m., dopoldne je sklical gosp. poslanec Šuklje tukaj volilni shod. Gosp. poslanec ni poročal o svojem delovanju v deželnem in državnem zboru, niti o politiki, niti ni udrihal po klerikalni stranki, ampak govoril je o toliko zaželeni belokranjski železnici. Ker se za to vprašanje vse zanima, se je udeležilo shoda veliko gospodarjev iz okolice. Gosp. poslanec je kazal na težkoče bodoče železnice, ter jednako, kakor v Metliki, razpravljaj to zadevo. Opominjal je poslušalce pred vsem, da naj složno delujejo z Metličani in naj se nikar ne prepirajo, kje da bo šla glavna proga. To pa, menim, bo ostalo le „pium desiderium“. Potem se je volil odsek za železnico, v katerem je več meščanov, župani in svetovalci iz okolice. Na to se je volil še ožji odsek, v kateri so voljeni gg.: dekan Aleš, župan črnomaljski Skubic, nadzornik Jeršinovic in Lackner. Ta odsek se bo poklonil dné 27. t. m. pod vodstvom gosp. Šukljeja trgovinskemu ministru v Kočevju in mu izročil peticijo za železnico.

(Po velikih vojaških vajah na Ogerskem) okolu Kiseka in Subotice, ki so se zvršile danes dopoldne, prične se jutri prevažanje c. in kr. vojske v pristojne posadke preko Gradca, in do 24. t. m. bode tudi na našem kolodvoru živahnejše gibanje — Jutri zvečer ob 6. uri 2 min. vozil bo posebni vojaški vlak vojake z Ogerskega v Trst preko Ljubljane. Ob 9. uri 7 min. pripelje vlak graški polk št. 27 kralj belgiški, ki ostane v našem mestu z a posadko. V soboto ob 11. uri 58 m. opoldne vozil bo vojaški vlak vojnike v Pulj, ob 2. uri 15 min. popoldne drugi vlak v Trst, ob 4. uri 40 min. v Ljubljano in Gorico; ob 10. uri 30 min. zvečer v Ljubljano; ob 11. uri 26 min. zvečer v Reko in v nedeljo 24. t. m. ob 5. uri 42 min. jutraj v Gorico.

(Volilski shod za kozjanski okraj.) V nedeljo je bil shod volilcev v okrašenih prostorih župenavih v Dobju. Selo je tam povodom bilo okrašeno z narodnimi in cesarskimi zastavami in primernimi napis, kakor: „Vse za vero, dom, cesarja!“, „Našim voditeljem!“ itd. Zborovalce je pozdravil župnik gospod Kukovič, potem je pa poslanec gospod Miha Vošnjak poročal o svojem delovanju v deželnem in državnem zboru ter o političnem položaju. Poročilo se je vzelo na znanje in poslancu izrekla zahvala. Ravno tako zadovoljni so bili volilci s poročilom deželnega poslanca g. ces. svetnika Jermana, ki je

V začetku četrtega dejanja Lucaciu sedi v szegedinskem zaporu sam. Toda kakšen je ta zapor! Stene so plesnive in mokrotne. Otep slame je njega postelj, kos plesnivega kruha in vrč vode pa na mizi. Lucaciu z okovi na nogah sedi na klopi ves zamišljen. Zopet se prikaže Nikolaj Bartoš kot Mefisto. Lucaciu misli, da sanja. Toda to je istiniti Nikolaj Bartoš, ki je prišel, da mu zopet dela ponudbe in obljube, kot v prvem dejanju. Lucaciu ga odbija s plamtečo odločnostjo in ostane zvest ideji rumunstva. Bartoš, osramočen vsled duševne velikosti preganjanega mučenika, odide. Lucaciu se zopet vtopi v misli in zaspi. Sanja o bodočnosti rumunskega naroda in o veliki Dako-Romaniji. Predmet njega sanj pojavi se mu v podobi živega obraza v blestečem bengalskem svitu.

Žive podobe predstavljajo ženski členi gledališča: sredi stoji postava Romanije, na desno k nji hrepeni Transilvanija, na lev Bukovina, pri nogah kleči Marmoroš, Kereš, Besarabija in Macedonija. Nad to skupino v plamtečih besedah blesti dvojni napis: „Virtus romana rediviva“ in „Dacia Felix“. Ko pade zastor, morajo ga zopet dvigniti, na to nastopi kak član lige in z nova opisuje neskončno trpljenje rumunskih bratov pod mažarskim jarmom.

posebno osvetljeval deželni budget. Gospod deželni poslanec dr. Josip Sernec je govoril o gospodarskih razmerah Slovencev. Priporočal je, da Slovenci gledajo, da si pridobé potrebno omiko, zato je pa jim potrebno v prvi vrsti dobrih narodnih šol. Gospodje dr. Josip Vrečko, dr. Romih in Dragotin Hribar govorili so popularno o raznih stvareh, ki se tičejo Slovencev. Naposled je g. Trček predlagal, da volilci izrekó zaupanje svojim poslancem, kar se je zgodilo, in shod se je zaključil z živiočlici na cesarja.

(Slovenski otroci — v pravoslavni šoli.) „Edinost“ poroča, da vstopi letos v Trstu 20—30 slovenskih otrok v tamošnjo srbsko razkolno šolo. Vest še ni prav gotova, a dovolj resna, da se vzdrami vsak, kdor ima še srcé za svojo vero in za svoj narod. Oj, mnogo je ran, mnogo duševnega uboštva! Gorje mu, kdor jo je zakrivil! Verske zavesti manjka narodu, mladini slovenski pa slovenskih katoliških šol!

(Iz Rima) se nam poroča: Zadnje poročilo o sleparijah pri rimski banki dopolnim z naslednjimi dodatki: Glavna zatoženca Tanlongo in Lazzaroni sta pod ključem. Koliko pa je sokrivic, tega preiskava ni spravila na dan, kajti „denar je sveta vladar in — slepar“. Preiskovalna komisija pa je vsekako spravila precj na dan. Tako je vladni komisar Zammarano kot nadzornik rimske banke od leta 1885 do 1890 prejel v darilih 18.000 lir. Bančni agent Mortera je ostal banki dolžan 100.000 lir, katere je bajé (?) izneveril. Bančni uradnik Agazzi je izneveril 97.000 lir, katere je bančno ravnateljstvo pokrilo s plaščem ljubezni, ker ga je bilo strah pred uradniki. Mnogi nižji uradniki pri banki pa so si mislili: „Quod licet Jovi, licet et bovi“, in so tudi prilično praznili bančne predale. Bančni guverner Tanlongo je malo dnij pred uradno preiskavo, dne 7. januarja t. l., blagajniku izročil zadolžnico za 13 milijonov, podpisano od svojega sina Petra, in šek za 4 milijone. Tanlongo je sam priznal, da je izneveril 11 milijonov. Pri prvem zaslišanju je trdil, da je ta denar večinoma izplačal ministerskim predsednikom za volilne namene. Pozneje je zopet izjavil naslednje: Depretis je dobil za volilne namene od banke tri milijone, vsled njegovega priporočila je banka nekaterim poslancem in časnikarjem na menice izplačala znatne svote, katerih pa niso vrnili; isto je banka storila vsled priporočila Crispijevega. Ko je bil Rudini ministerski predsednik, je dobil znani Nicotera znatno podporo, in vsled njegovega priporočila poslanec Fazari 300.000 lir posojila. Vsled želje Rudinijeve je banka podprla tvrdko „Tardy & Bennet“ v Savoni. Tedanjemu ministerskemu predsedniku Giolittiju je Tanlongo ob volitvah dal 120.000 lir, ministroma Grimaldiju in Lokavi 22.000 lir. Pozneje je Tanlongo preklical svojo trditev ter potrdil izjavo, da je izplačal le 60.000 lir v imenu vlade za svečanosti v Genovi. To svoto je bajé vlada letos meseca februarja vrnila. Tanlongo pa je zá se porabil okoli 18 milijonov, od katerih je veliko zaigral na borzi. Koliko je razdelil med svoje sorodnike, ali pa spravil v inozemstvu, tega komisija ni mogla dognati. Dasi sta Tanlongo in Lazzaroni v preiskavi zvrčala krivdo jeden na drugega, vendar je komisija prepričana, da sta delala v sporazumljenju. V zatožbi je imenovanih več oseb, ki sedaj v listih objavljajo izjave in popravke. Tako razglša neki Sartin, da ni bil v Londonu in da ni tam naložil denarja Tanlongovega. Poslanec Lucca izjavlja, da ni prosil posojila pri banki, in advokat Suzzi zatrjuje, da je poslanec Marchiori le prošajo za posojilo vložil, a ničesar dobil. V poročilu je imenoma naštetih 36 znanih oseb, ki so iskali podpore pri banki. Mogoče je, da niso vsi dobili m a z i l a, a to, kar je komisija morala objaviti, je nekoliko odkrilo moralno močvirje, v katerem gazi „Italia unita“. — Navadno le državniki ob izrednih prilikah prirejajo kongrese ter barantajo za dežele in narode, a dandanes, ko že vse politikuje od dijaka v prvem latinskem razredu do vseučilišnega profesorja, od čevljarskega vajenca do trgovskega ministra, se shajajo na kongresih socijalni demokratje z anarhisti, klativitezi s postavači, rokovanjáci s sanjači, in razni drugi kritikači, ter ugibljejo, kako bi se moglo „fletno“ živeti na božji zemlji brez truda in dela. Tukaj v Rimu je neko društvo, ki nosi ime znanega sanjača Giordana Bruna. Da to društvo pokaže znak svojega obstanka, hoče na dan 17. februarja 1894 sklicati na kongres zastopnike vseh protiklerikalnih društev v Italiji ter ob obletnici smrti svojega za-

ščitnika ob njegovem spominu zapaliti „girandolo“, da razsvetli in razprši klerikalno temo in ponudi gradiva dopisnikom liberalnih listov za neslane in vodene dopise. Ti dopisniki so praveči orli, ki prežé na svoje žrtve. Slučajno sem se seznanil s tremi: jeden je žid, drugi protestant, tretji katolik, a vsi zviti, kot kozji rog, to je, vsi razumejo svoj „kšeft“ in tudi živé kot baroni. Navadno plenijo tukajšnje liste, in če ni nič pikantnih novic, tresejo jih iz rokava. Nedavno so rimski časniki zopet zagnali glas, da so sv. oče nevarno zboleli, neki list je celó trdil, da so umrli. Takoj so se dopisniki zagnali v brzojavne urade, da raznesó senzačno vest na vse štiri vetrove. Oblastvo pa je ustavilo vse telegrame in prefekt je poslal vprašat v Vatikan, kjer so se véda odgovorili, da so sv. oče visoki starosti primerno zdravi in trdni. Časnikarji niso hoteli tega verjeti ter so sami drli do švicarske straže, a se vrnili z dolgimi nosovi. Kakor sem zvedel po neki osebi, so sv. oče ravno isti večer lastnoročno popravliali načrt neke okrožnice, ki je te dni izšla. Ko bi imel „Slovenec“ v slovenskih pokrajinah take nagle in marljive dopisnike, gotovo bi bil gospod vrednik vesel svojih sotrudnikov. Ali mnogi bralec menijo, da ima vrednik v vse vasi napeljane telefone.

(Duhovniške spremembe v tržaški škofiji) Čast. g. I. Tomšič, iz Doline v Pomjan, župni upravitelj. — Čast. g. I. Normali iz Pomjana k sv. Antonu novemu v Trst kot duhovni pomočnik.

(Samostan frančiškank v Mariboru.) Popravljanje poslopja za frančiškanke, ki se iz Lvova preselijo v Maribor, je že toliko napredovalo, da bodo že koncem tega ali v začetku drugega meseca se v njem naselile omenjene redovnice. Pokroviteljica redu, ki se naseli v Mariboru, je prevzv. gospa nadvojvodinja Blanka Avstrijska.

(Iz Cirknice) dne 19. septembra: Deževno vreme je že začelo polniti jezero in kmslu se bodo valovi zibali tam, kjer so se še pred kratkim sukali — vojaki. — Dne 13. in 14. septembra so odšli zadnji brambovci v Ljubljano. — Bili so neki z našim krajem zadovoljni. — Drugo leto jih pričakujemo še v obilnišem številu. — Dne 18. septembra zvečer je med silno nevihto udarila strela v živinski hlev Matije Krajca v Grahovem. Zgorelo je omenjenemu gospodarju dvoje poslopij in eno sosedu. Požar so vdušile tri brizgalnice, domača, cerkniška in dolenjska. Pogorelec je bil zavarovan pri „Slaviji“.

(Kaj je proti laški pameti?) Pod zaglavjem „Hrvatske želje“ pravi znani poluurađni „Il Mattino“, da se zahteva Slovencev, da novo poštno in finančno poslopje imej tudi slovenski napis, protivi zdravi pameti (contrario al buon senso), in da proti tej zahtevi ne třeba niti protestovati, ker ostane gotovo za vedno le — pobožna želja. Čudni pojmi o pravici!

(Povodenj.) Iz Sele dne 21. t. m.: Dež nas je močil do danes. Zemlja vodo kar bruha iz sebe. Sora je jako narasla, poplavlja travnike na več krajih in odnesla iz Zalega Loga posestnici F. Vebrovi znatno število hlođov in mnogo mnogo sežnjev drv; zguba je precej velika. Voda je danes že polovico manjša.

(Grof Meran — poštar.) V Seewiesenu je tamošnja poštarica gospa Regensburger prodala svoje imetje dr. Jeanu grofu Meranu, posestniku sosednega Brandhofa. Vsled tega se je tudi odpovedala pošti in brzojavi, ki sta bila v njegovi hiši. Sedaj je pa grof dr. Ivan Meran imenovan poštarjem in bode dobil v pošarskih in brzojavnih stvareh izvedeno poštarico, da bode pošto in brzojav vodila pod njegovo odgovornostjo.

(Nove orglje.) Brata Zupana sta izgotovila za sv. Alojzija cerkev v Mariboru nove orglje s 16 spremeni. Strokovnjaki jih zeló hvalijo. V petek, 22. t. m., bo ob 5. uri popoldne nekaka slovesna poskušnja orgelj. Igral bo stolni kapelnik čast. g. L. Hudovernik.

(Stoletnica druge delitve poljskega kraljestva) se bo obhajala dne 23. t. m. Po raznih mestih bodo v ta namen Poljaki napravljali slavnosti. V Lvovem n. pr. se je ustanovil poseben odbor, da se spomin žalostno-pomenljivega dne dostojno praznuje. Predpoludnem bo slovesna črna sveta maša za tiste poslance, ki so v grojenskem zboru do zadnjega časa branili prava svoje domovine. Meščanstvo, kupei in obrtniki so sklenili, da bodo praznovali ta dan kot dan narodove žalosti. Vse prodajalnice bodo zaprte. Slovesne božje službe se bodo udeležila vsa društva; tudi vsi uradi se pridružijo. Zvečer bo v

sobani „Sokola“ slavnostni večer. Na podoben način se bodo spominjali tega dne tudi po drugih mestih.

(Tatje.) Iz Stopič se nam poroča: Predrzní uzmoviči so ulomili v noči dne 15. t. m. na Cerovcu, fare stopiške, v tri hiše sredi vasi ter so odnesli vse, kar je hotelo in moglo ž njimi. Denarja niso iskali, ker vedo, da ga naši ljudje nimajo. Po naključju pa so pustili enemu gospodarju zimsko suknjo, v kateri je tičalo 11 glđ. Predrznost je silno velika zlasti zato, ker sedaj ljudje dolgo v noč suše češplje. Ljudje sodijo, da so se priplazili od vlaške strani čez Gorjance, ker so spomladi poskusili slično tatvino v Podgradu.

(Pošta v Rovtah.) 1. oktobra t. l. odpre se v Rovtah nov poštni urad, ki bode imel po selu vsak dan jedenkratno zvezo s poštnim uradom v Dolenjem Logatcu.

(Zdravje v Ljubljani.) Od 10. do 16. t. m. je bilo v Ljubljani 29 novorojencev, 3 mrtvorojenec in 24 jih je pa v tem času umrlo. Međ poslednjimi je 10 tujecev in 12 iz zavodov; 1 je umrl za legarjem, 1 za grižo, 5 za jetiko, 2 za vnetjem sopilnih organov, 4 za želodčnim katarom, 1 za starostno oslabelostjo in 10 za različnimi boleznimi. Zbolela sta 2 za ošpicami, 4 za škardlatico, 1 za grižo, 2 za oslovskim kašljem in 1 za vratico.

(Poročil) se je danes na Vrhniki gosp. Anton Kozlevčar, uradnik na južni železnici v Ljubljani, z gospico Ano Tomšičevo z Vrhnike.

(Novi župan turopoljski) Iz Zagreba: Od vseh starih plemenitih občin na Hrvatskem se je vzdržala do dandanes jedino turopoljska s svojim lastnim županom, ki ima virilni glas v hrvatskem saboru. Bržkone se je to pravo priznalo tej občini zato, ker je od starine bila vedno unijonističnega ali mažaronskega mišljenja. Turopoljski župan je spadal vselej in vedno med pristne prijatelje mažarske. In tak je bil tudi poslednji, tega leta prominuli župan Štefan pl. Josipović. Da se popolni izpraznjena županska stolica, razpisana je nova volitev na 10. decembra t. l. Kot jedini kandidat, ki bo tudi izvoljen, imenuje se dr. Ljudevit pl. Josipović, sin hrvatskega ministra Emerika pl. Josipovića, saj se v tej obitelji smatra županska čast že nasledno. Dr. Ljudevit pl. Josipović je dovršil medicinske študije ter je bil do nedavno kot asistent na medicinski fakulteti v Gradcu. Zdaj služi omenjeni gospod kot rezervni nadlečnik v zagrebški vojaški bolnišnici. Pravijo, da je ravno sam ban Turopoljecem sporočil, da je izvolitev dr. Ljudevita pl. Josipovića njegova želja, in da bode za slučaj, ako ne bi njega izvolili, plemenita občina turopoljska kar v kratkem spremenjena v jednostavno imovno občino. Bi-li se to zares tako hitro dogoditi moglo, je prav dvojbeno, ker je Turopoljecem po ustavu, kakor smo zgoraj omenili, njihova občina kot plemenita priznana. Grožnja je vsledila zaradi tega, ker je imel neki opozicionalec prav mnogo nade, pri bodoči volitvi izvoljen biti za turopoljskega župana. Kaj takega pa se sevéda ne sme na noben način zgoditi pod sedanjo vlado, da bi se do sedaj najvernejša občina izneverila svojim starim tradicijam. Zatorej omenjeni migljej in zapoved od zgoraj. In tako bode moral mladi zdravnik morda prisiljeno zameniti svoje človekoljubivo zvanje z burnim političnim.

(Griza.) Iz Zagorja ob Savi: Griza nas hudo obiskuje. Mnogo jih boleha. Šest jih je že pomrlo za-njo.

(Umrli) je vodja okrajnega glavarstva v Brežicah, namestniški tajnik Rudolf Rotondi d'Arailza. Bolehal je že dalje časa za rakom.

(Poslanemu) starešinstvu zadruge gostilničarjev in krčmarjev, ki je priobčujemo v današnjem listu, dostavljamo, da je le po pomoti ostal zadnji o d d e l e k dotične notice v listu.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani ima v petek, dne 22. t. m., ob 2. uri popoldne v magistratni dvorani sejo s sledečim dnevnim redom: 1. Citanje zapisnika zadnje seje. 2. Povišanje skladnine pri tukajšnjem glavnem carinskem uradu. 3. Obrtne pravice kleparjev in ključavničarjev. 4. Uredba koncesijovanih stavbinskih obrtov. 5. Podpora obiskovalcem risarskega tečaja na državni obrtni šoli v Gradcu. 6. Prememba pravil čevljarske zadruge v Ljubljani. 7. Volitev članov v volilno komisijo za zbornične dopolnilne volitve. 8. Pravice branjecev. 9. Prošnji za dovolitev semnje v Gor. Straži in na Muljavi. 10. Znižanje maksimalne tarife za goveje meso v Kamniku. 11. Izločitev kavarnarjev, skuharjev in žganjetočni-

kov iz gostilničarske zadruge. 12. Pospešitev avstrijskega trgovinskega mornarstva. 13. Odposlatev zastopnika k gospodarski razstavi na Dunaju leta 1894. 14. Načrt zakona v varstvo prikrajsanja množine v prometu z blagom. 15. Podpora obrtni nadaljevalni šoli v Sentvidu nad Ljubljano. 16. Prošnja, da se razveljavijo petdesetaki.

Telegrami.

Dunaj, 20. septembra. Bukovinski deželni zbor je sklican na 25. t. m. v izredno zasedanje, da sklepa o konverzaciji zemljiško-odveznega dolga.

Kisek, 20. septembra. Pri današnjem manevru je prišlo v boj vseh 12 pešdivizij in 2 konjiški diviziji. Bila je podoba velike bitke. Severna stranka je obšla južno in jo potolkla. Manever se je končal ob 1. uri. Vlada bili so do konca pri vajah in so se ob 3. uri povrnili v Kisek.

Kisek, 20. septembra. Razven vladarjev in spremstva bili so danes pri dvornem obedu veleposlaniški svētniki grof Monts, princ Ratibor, princ Lichnowski, atašé Gossaiar, vkupe 67 oseb.

Kisek, 20. septembra. Nemški cesar je podelil ogerskemu ministerskemu predsedniku veliki križ reda Rudečega orla, grofu Tiszi red Rudečega orla I. vrste, ministru Hieronymiju Kronin red I. vrste, velikemu županu Radi Kronin red II. vrste, državnemu tajniku Tarkovesu red Rudečega orla II. vrste, načelniku generalnega štaba, Becku, red Črnega orla.

Kisek, 20. septembra. Izid vojaških vaj se more imenovati ugoden, posebno se je posrečila organizacija preskrbljevanja vojakov. Zdravje vojakov in konj je tudi izvrstno.

Kisek, 21. septembra. Današnji manever je končan po sijajnem napadu drugega voja na tretji voj ob 12¹/₄ uri, s čimer so se sijajno končali kiseški manevri in sploh letošnje vaje. Vlada in kneževske osebe so se ob jedni popoldne povrnil v Kisek.

Moravska Ostrova, 20. septembra. Prijeli so lekarniškega pomočnika Rabaca, ki je po noči z rudečo barvo mazal cesarske orle. Povedal je, da ga je nahujskal neki tovariš v Pragi. Pri njem so našli pisma, ki se tega tičejo.

Umrli so:

19. septembra. Jožef Bernard, posestnik, 34 let, Slonove ulice 3, spridenje jeter.

20. septembra. Alojzij Šale, knjigovodjevin, 1 mesec, Poljanski trg 5, črevesni katar.

V bolnišnici:

19. septembra. Danijel Žvanut, gostač, 76 let, ostarelost.

Tuji ci.

19. septembra.

Pri **Maliču**: Vitez Fraenzl pl. Vesteneck, okr. glav. Kastelie s soprogo in sinom; Oskar Vidie iz Novega Mesta. — Schibl, nadzornik; Weuth; Zuffer, inženir; Mathes, Krauman, Pohlidal, Gounerman s soprogo, Korn, Szeps, trgovci; Zdenek s soprogo, uradnik; Gottschel, potovalec, z Dunaja. — Schmierer, inženir, in Leyrer, pristav, iz Beljaka. — Ferdinand in Ivan Salomon iz Pulja. — Simon, nadzornik, iz Maribora. — Rabner in Müller iz Budimpešte. — Schupfer, trgovec iz Inomosta. — Phürman iz Oseka. — Windischer iz Brna. — Sing, trgovec, iz Linca.

Pri **Stonu**: Sabotil, trgovec, iz Žateca. — Hunel, sod. pristav, iz Mikulova. — Pfeiffer, preglednik državne železnice, iz Beljaka. — Lukanitsch s hčerjo iz Celja. — Prager, trgovec; Klein potovalec; Stola, gledališki igralec, s soprogo;

Peitl, Premer, trgovec, z Dunaja. — Wortman z Reke. — Buchal, oskrbnik, iz Idrije. — Sebüek iz Budimpešte. — pl. Joly, kapitan, s hčerjo, iz Kremže. — Höflich iz Malega Lošinja. — Poszod iz Požuna. — Krajnski iz Trsta.

Pri **Jutnem kolodvoru**: Gorečan z Gorenjskega. — Custrin, poštni uradnik, z rodbino; Scheidenberg s soprogo; pl. Wimer, poštni nadkontrolor, z rodbino, iz Trsta.

Pri **avstrijskem caru**: Wauritsch z Dunaja. — Mitver, stavbeni tehnik, iz Zagreba. — Vaupotič, doktorjeva soproga, iz Novega Mesta. — Avsenik iz Begunj.

Pri **bavarskem dvoru**: Zagorčnik in Repič iz Žalca. — Žagar iz Prezida. — Koy, trgovec, iz Travnika. — Toplak iz Susma. — Čof z Jesenice.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		azakomera v mm	toplomera po Celziju		
7. u. jut.	732.2	12.8	sl. zap.	oblačno	8.40
20. u. pop.	728.9	17.6	"	dež	dež
9. u. zveč.	727.4	15.6	"	"	"
Srednja temperatura 15.3°, za 1.5° nad normalom					

Poslano.

470 1

Slavnemu uredništvu „Slovenca“

v Ljubljani.

Na notico nahajajočo se pod rubriko „Tihotapstvo in brezvestnost“ mej včerajšnjimi dnevnimi novicami usoja si zadruga gostilničarjev in krčmarjev v Ljubljani pripomniti sledeče:

Dotični pisec napada na jako čuden način nekatere gostilničarje in krčmarje ljubljanske, da kupujejo meso bolnih živinčev, ki se vtihotaplja v mesto in katero se valed tega ni pregledalo od zato postavljenih organov.

Ako vé dotični gospod o tem kaj pozitivnega, menimo, da mu je prosto, da, celó njegova dolžnost je, javiti to na pristojnem mestu: pri slavnem magistratu ljubljanskem ali pa pri zadrugi sami, ki bi potem gotovo čuvajoč svojo čast in dobro ime, ukrenila potrebno, da bi se tako početje preprečilo.

Nikakor pa ni dotični pisec opravičen celo gostilničarsko obrt sumničiti takega nezakonitega početja z besedami: „Da se na drugi strani ne manjka brezvestnih krčmarjev in gostilničarjev, ki kaj slastno kupujejo tako fino blago, je umevno, saj jih je dovolj, ki jim je „g'schäft“ glavna stvar, vse drugo deveta briga“.

V Ljubljani, dne 21. septembra 1893.

Za starešinstvo zadruge gostilničarjev in krčmarjev v Ljubljani:

Franz Ferlinz,
načelnik.

Josip Lenče,
namestnik.

Véčjo množino tirolskega in dolenjskega vina

Je pristno blago, — ponuja po primerno nizki ceni v posodah od 10 litrov višje

Jos. Paulin

v Ljubljani, Marijin trg št. 1.

Kovertes firmo
Katoliška Tiskarna
priporočila
po nizke ceni.

Knjigarna

Kleinmayr-ja in Bamberg-a

v Ljubljani na Kongresnem trgu 2

priporočila svojo 451 13—8

popolno zalogo

vseh v tukajšnjih in vnanjih učiliščih uvedenih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah broširanih in v trdnih šolskih vezih po najnižjih cenah.

Seznami uvedenih knjig se oddajajo zastonj.

Dunajska borza.

Dne 21. septembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	97 gld. 30 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	97 " 05 "
Zlata renta 4%, davka prosta	117 " 70 "
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	96 " 80 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	982 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	336 " 75 "
London, 10 funtov strl.	126 " 30 "
Napoleonodor (20 fr.)	10 " 02 1/2 "
Cesarski cekini	— " — "
Nemških mark 100	62 " 10 "

Dne 20. septembra.

Ogerska zlata renta 4%	116 gld. 40 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	94 " — "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	146 " 50 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	161 " 50 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	194 " 25 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 " 80 "
Zastavna pisma	101 " 10 "
Kreditne srečke, 100 gld.	195 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	67 " 75 "

4% srečke dunajske parobrodne družbe	137 gld. — kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	18 " 50 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	68 " — "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	65 " — "
Ljubljanske srečke	24 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	149 " 25 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2880	— " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	104 " 25 "
Papirnih rubeljev 100	131 " 25 "

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svēti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.